

Sisällysluettelo

ASFALTIKALLIO SANOISTA TEOIKSI LOPPURAPORTTI	2
1. Lähtötilanne kohdeorganisaatiossa ja syyt hankkeen käynnistämiseen	2
2. Hankkeen kuvaus, tavoitteet ja merkitys organisaatiolle sekä mukana oleville	2
1.1 Miksi hanke toteutettiin?.....	3
1.2 Hankkeen merkitys yritykselle.....	3
3. Hankkeessa sovellettu tutkimus ja ulkopuolinen asiantuntija	4
4. Hankkeen toteutuminen ja eteneminen.....	5
5. Hankkeen tulokset, hyödyt ja vaikutukset.....	7
6. Hankkeen arviointi ja mahdolliset jatkotoimenpiteet	8
7. Viestintä ja yleinen hyödynnettävyys suomalaisessa työelämässä	8
8. Hankkeeseen osallistuneet henkilöt	9

ASFALTTIKALLIO SANOISTA TEOIKSI LOPPURAPORTTI

1. Lähtötilanne kohdeorganisaatiossa ja syyt hankkeen käynnistämiseen

Asfalttikalliolla toteutettiin vuonna 2021 laaja ja kattava kiertue levitystyömailla ja asfalttiasemilla. Tässä sisäisestä hankkeesta vastasivat Asfalttikallion turvallisuuspäällikkö ja laatu- ja ympäristöpäällikkö.

Tämä kiertue suunniteltiin hyvissä ajoin ennen asfalttikauden alkua. Liikkeelle lähdettiin samaan aikaan, kun kausi alkoi. Tavoitteena oli käydä kaikki asfalttiasemat ja levitysyhmittät läpi sekä samalla käydä läpi mm. turvallisuuteen liittyviä asioita läpi, yksi tarkastelun kohteista oli asfalttimittarointi Infra Ry:n ohjeistuksen mukaan.

Tämä kiertue kesti koko asfaltointikauden ja sen aikana tehtiin mm. sisäiset auditoinnit, riskianalyytit ja asfalttimittarit. Tulokset raportoitiin joka viikko johtoryhmälle tiedoksi ja analysointeja varten.

Vuoden 2021 kenttäkierrosten keskeisiä havaintoja olivat asfalttimittareiden laatuerot mittauksissa (havaintojen määrä/laatu), mittauksista suorittavien henkilöiden ”kalibroinnin” epätasaisuus (havaintojen määrä/laatu) ja yleinen käsitys siitä, miksi mittarointia tehdään joka viikko, oli osalle henkilöstölle epäselvä asia. Enemmän kysymys siitä

Syy ja selkeä tarve uuden hankkeen suunnitteluun ja mahdolliseen käynnistämiseen tuli suoraan kenttäkierrosten perusteella.

Idea esiteltiin johtoryhmässä, alkusyksystä 2021 ja toimitusjohtaja antoi luvan hankkeen käynnistämiseen sekä mahdollisen rahoituksen hakemiseen.

Tässä yhteydessä totesimme, että tarvitsemme tähän kokeneen kumppanin, jonka avulla voimme viedä hanketta eteenpäin ja tehdä siitä konkreettista.

Oheessa ote Infra ry:n asfalttimittarioppaasta, jossa käy ilmi, miksi tämä on meille tärkeä työkalu ja viikoittainen asia.

”Asfalttimittari(-levitystyömaa) on tarkoitettu ennakoivaan työolojen seurantaan ja kehittämiseen.

Menetelmää voidaan käyttää myös asfaltinlevitystyömaiden lakisääteisen viikkotarkastuksen tekemiseen.

Mittaria voidaan yritystasolla hyödyntää turvallisuustason seurannassa, kehittämistoiminnassa ja johdolle raportoinnissa sekä alan turvallisuuskilpailun arvioinnissa. Asfalttimittarin käytön tavoitteena on aina työn turvallisuus, jotta mittaustulos on luotettava, tulee mittaajan perehtyä sekä havainnoitavaan työhön että työturvallisuuteen.”

Lähde:

”Opas asfaltin levitystyömaiden turvallisuustason arviointiin ja kehittämiseen, 2018”

2. Hankkeen kuvaus, tavoitteet ja merkitys organisaatiolle sekä mukana oleville

Suunnittelu ja toteutus aloitettiin jo ennen rahoituspäätöstä vuonna 2021, tälle asialle oli tilaus edellisen kenttäkierrosten 2021 perusteella ja tältä pohjalta hanke lähti liikkeelle.

Kenttäkierroksilla tarkoitetaan vierailuja asfalttilevitysryhmissä ja asfalttiasemilla sekä siellä tehtävissä turvallisuushavainnoissa, joita tehdään alalla pakollisella asfalttimittarilla. Havaintojen tekemisessä oli paljon laadullisia vaihteluita ja siksi päätimme, että asialle pitää tehdä jotakin, jolla tätä asiaa voidaan parantaa ja viedä samalla turvallisuutta seuraavalle, paremmalle tasolle.

Tästä lähti ajatus hankkeelle, jolla voimme suunnitelmallisesti viedä yrityksen kentän turvallisuusasioita paremmalle tasolle. Ensimmäisten suunnitelmien pohjalta, jota teimme, hyvin nopeasti ymmärsimme, että ulkopuolinen apu olisi tarpeen. Teimme kartoituksen yhteistyökumppaneista ja sieltä valikoitui asiantuntija, jonka kanssa olemme aikaisemminkin tehneet hyvää yhteistyötä. Tämän päätöksen myötä, lähdimme yhdessä projektiin valitun kumppanin kanssa (Jari Tuulenmäki, WiseLean Oy) työskentelemään ja kokonaisuus lähti hyvin liikkeelle ensin suunnitelman ja sen jälkeen toteutuksen myötä.

Kenttäkierroksia sparrauksineen on tehty keväällä, alku- ja kesästä sekä syksyllä 2022. Asfalttiasemia 7 kpl sekä työryhmiä Kotkassa, Riihimäellä, Hämeenlinnassa, Turussa, Espoossa, Tampereella sekä ELY-kohteita ympäri Suomen.

Kaikissa kohteissa on sparrattu asfalttiasemien henkilöstöä sekä työryhmien työnjohtajia, tehty asfalttimittarit ja niihin liittyvät havainnot sekä joka asfalttiaseman nykytila on dokumentoitu.

Työohjeita (SOP) on laadittu 14 kpl. Suurin osa on suunnattu asfalttiasemille, koska projektin edetessä olemme huomanneet, että henkilöstö ei ole omaksunut ns. teollisen tuotantolaitoksen työturvallisuusstandardeja.

Kehittämishankkeen tavoitteena oli saada operatiivisen henkilöstön tuottamana laadukkaampia havaintoja sekä laadukkaampia läheltä piti tilanteiden kuvauksia ja analyyskejä. Havaintojen alustana käytettiin asfalttimittaria, joka toimii viikoittaisena normina asfalttialalla.

1.1 Miksi hanke toteutettiin?

Saada käyttöön laadukkaampien havaintojen ja informaation kuvaamisen työkaluja, joiden avulla voidaan viedä turvallisuushavaintoja lähemmäksi käytäntöä sekä edistää niiden käyttöönottoa vuonna 2023.

1.2 Hankkeen merkitys yritykselle

Asfalttimittareiden täyttö ja käyttö on aktivoitunut merkittävästi syyskuun 2022 puolen välin jälkeen, tavoite 100 %:n käyttö asfaltointikaudella 2023. (Nykyinen malli on ollut paperille tehtävät viikoittainen tehtävä, pakollinen mittausta.) Tämän toimintatavan avulla havainnot ovat olleet laadullisesti parempia ja havaintojen määrä on lisääntynyt sekä positiivisten että negatiivisten osalta. Tiedot tallentuvat samaan paikkaan keskitetysti, josta ne löytyvät uudelleen tarkastelua varten tai tilaajalle toimitettavaksi. Tiedolla johtaminen merkittävästi paranee nyt ja tulevaisuudessa.

Tähän tarkoitukseen valmistui Asfalttimittarin mobiili-app ja sen sovellettu käyttöönotto saatiin (projektiin liittyvä, mutta ei varsinaisesti TSR suunnitelmassa). Power Bi raportointitoimintatapa rakennettu päätöksenteon tueksi.

Ohessa hankkeen toimintamalli:

Sanoista teoiksi – asfalttimittarin havainnot työturvallisuuden edistäjänä ja oppimisen alustana

AK:n johtoryhmää on valistettu ennakoivan työturvallisuuden merkityksestä niin henkilöstön, kuin liiketoiminnan kannalta.

Hannu Heino on laatinut ja päivittänyt kattavan dokumentin turvavartteihin liittyen. Ohjelman edetessä on huomattu, että tämän kaltainen käytäntö tulee ottaa käyttöön, jotta tietoisuus ennakoivasta työturvallisuudesta ja sen merkityksestä lisääntyisi ja siirtyisi osaksi oppivaa organisaatiokulttuuria.

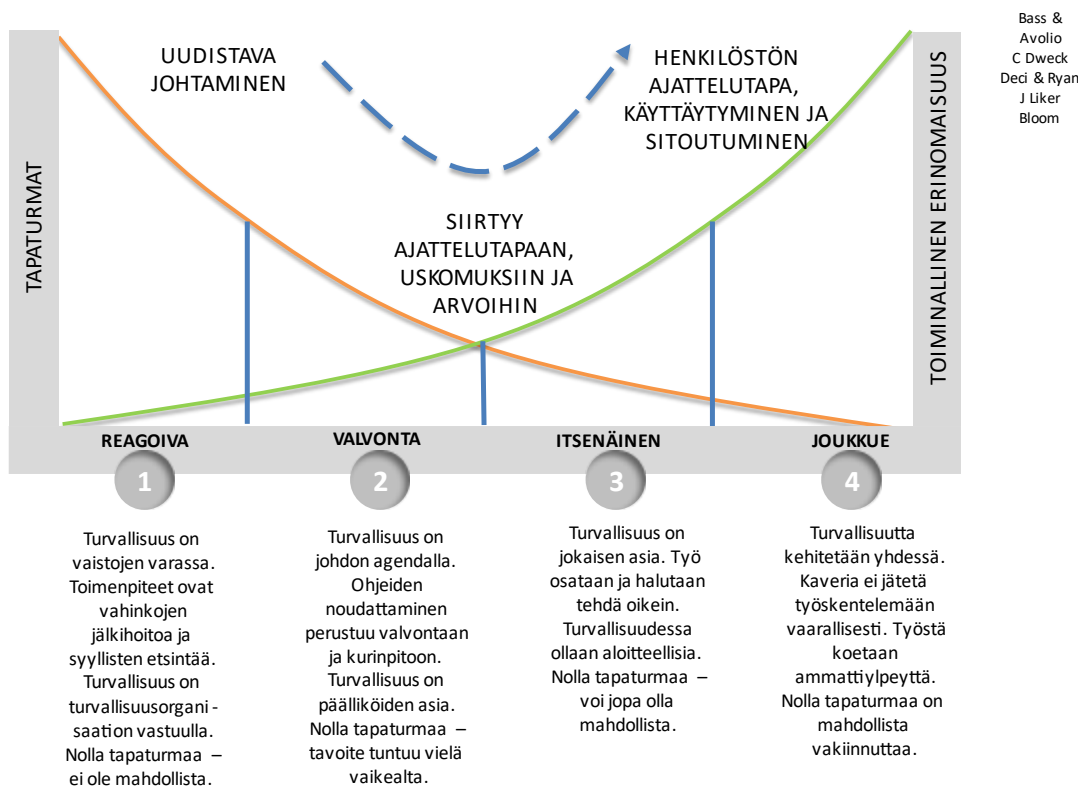
Koska Asfalttikallio täyttää 2023 10 vuotta, niin turvavarttia tullaan lanseeraamaan nimellä TurvaAKymppi.

3. Hankkeessa sovellettu tutkimus ja ulkopuolinen asiantuntija

Hankkeessa sovellettu tutkimus ja siihen liittyvä teoriatausta näkyy alla olevasta kuvasta ”Bradley’n käyrä ja henkisen kasvun logiikka – kulttuurillinen transformaatio. Siinä on sovellettu Bass & Avolio, C. Dweckin, Deci & Ryan, Jeffrey K. Liker ja Bloomin teorioita soveltaen.

Teoriataustan asiantuntijana toimi Jari Tuulenmäki, WiseLean Oy:sta, joka toimi hankkeessa valittuna ulkopuolisena asiantuntijana. Kohdassa 7. on lisää teoriataustan soveltamisesta ajatuksina, toteamuksina teorian käytäntöön soveltamisesta.

Bradley'n käyrä ja henkisen kasvun logiikka– kulttuurillinen transformaatio

4. Hankkeen toteutuminen ja eteneminen

Kehittämishankkeen tavoitteena oli saada operatiivisen henkilöstön tuottamana laadukkaampia havaintoja sekä laadukkaampia läheltä piti tilanteiden kuvauksia ja analyysyjä. Havaintojen alustana käytettiin asfalttimitaria, joka toimii viikoittaisena normina asfalttialalla.

Hankkeen keskeiset tavoitteet muuttuivat osittain Asfalttimitari -apin tultua valmiiksi elokuun aikana. Työprosessit täsmennetty ja niihin liittyvät työturvallisuusstandardit ja toimintamallit ovat kuvattu.

Näihin toimintamalleihin on tehty perehdytysmateriaali ja se on valmiina käytettäväksi.

Havaintoja ja korjauksia on tehty alusta loppuun asfalttimittarin mukaan – sisältö ja laatu seuraavalle tasolle -> **Asfalttimittari App -> Asfalttimittarin koontinäyttö (dashboard)**
Kaikki on dokumentoitu sovittuun paikkaan. Tässä kohtaa kehittämisen suunta **on oikea ja matka jatkuu.**

0-tapaturmaa, Bradley taso 3, 0-tapaturmaa ja Bradley taso 3 jäivät tässä projektissa tavoitteeksi.

Projektin varsinaiseksi tavoitteeksi ei asetettu johtoryhmän (johtotiimin) ajattelutavan uudistumista, joka on uudistunut kuitenkin siten, että ennakoiva työturvallisuus on noussut yhä merkittävämmäksi teemaksi. Ajattelutavan (mindset) uudistumisen matka jatkuu kohti seuraavaa periaatetta: Henkilöstön työturvallisuus, niin henkinen kuin fyysinenkin on strategian ensimmäinen tavoite!

Kyse on siitä, että tunnistetaan systeemin ennakoivat työturvallisuutta edistävät ja parantavat toiminnot, joka tuottaa lopputulokseksi vähintäänkin 0-tapaturmaa tai merkittävästi alle sen. Tähän kuuluu ainakin riskien tunnistaminen ja niiden vaikutusten minimointi lähes olemattomaksi.

Työsuunnitelma – hankkeen toteutuminen ja eteneminen

Hankkeen keskeiset tavoitteet:

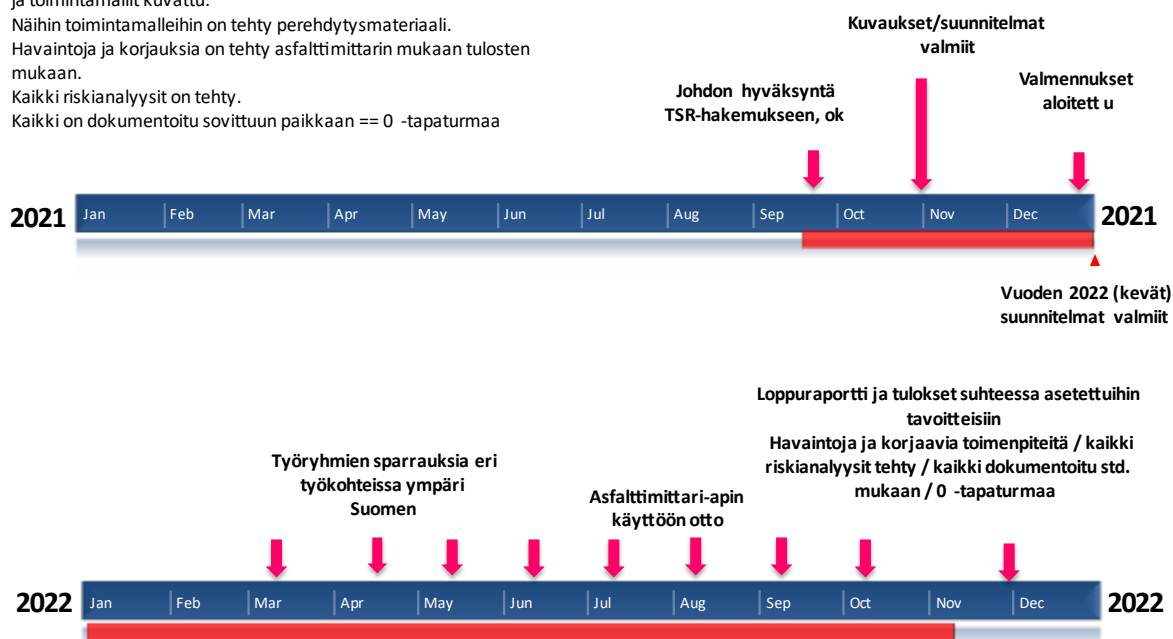
Työprosessit täsmennetty ja niihin liittyvät työturvallisuusstandardit ja toimintamallit kuvattu.

Näihin toimintamalleihin on tehty perehdytysmateriaali.

Havaintoja ja korjauksia on tehty asfalttimittarin mukaan tulosten mukaan.

Kaikki riskianalyysit on tehty.

Kaikki on dokumentoitu sovittuun paikkaan == 0 -tapaturmaa

5. Hankkeen tulokset, hyödyt ja vaikutukset

Hankkeen perusidea oli saada asfalttimittarin riskianalyysit, havainnot ja korjaavat toimenpiteet osaksi standardityötä. Näin oppiminen ja työn kehittäminen organisoidaan luonnolliseksi osaksi tekemistä. Tässä tavoitteessa on edetty askel parempaan suuntaan, havainnointiin ja mittarointiin kiinnitetään entistä enemmän huomioita, havainnot ovat täsmällisempiä ja niiden laatu on parempaa sekä ymmärrys siitä, että tämä kaikki tehdään sen vuoksi, että työskentely on turvallisempaa. Tällä kaikella toiminnalla on keskeinen vaikutus ennakoivan työturvallisuuden johtamisessa, joka vaatii edelleen jatkuvaa työtä työntekijöiden kanssa.

Tuloksia ja toimenpiteitä jatkoon

Asfalttimittarin rooli ennakoivan työturvallisuuden edistämässä on määritelty.

Työturvallisuuteen liittyvä havaintoprosessi on kuvattu.

Asfalttimittarin prosessi on kuvattu.

Asfalttimittarin koontinäyttö (dashboard) valmiina ja johdon käytössä.

Vantaalle ja Tampereelle järjestetään ennakoivan työturvallisuuden johtamisen foorumit marraskuussa 2022

- asfalttimittarin kokemukset ja käyttö marraskuussa 2022 yhdessä työnjohdon kanssa

- muistiot havainnoista ja palautteet saatu jatkokehitystä varten

Työohjeita (SOP) on laadittu 14 kpl. Suurin osa on suunnattu asfalttiasemille, koska projektin edetessä olemme huomanneet, että henkilöstö ei ole omaksunut ns. teollisen tuotantolaitoksen työturvallisuusstandardeja. Työohjeet toimivat kaudella 2023 osana perehdytysaineistoa ja ne käydään läpi ennen kauden aloitusta sekä TurvAKymppi-koulutuksissa koko kauden aikana.

Huoltoauton vuosittainen käyttö ja ylläpitoprosessin kuvaus tehty ja tulee ensi kaudella käyttöön.

Mittaamisen avuksi, saimme valmiiksi *asfalttimittariapin*, joka otettiin käyttöön elokuussa 2022 ja sen käytön vakiinnuttaminen koko organisaatioon kaudella 2023.

Mittaustulokset tallentuvat samaan paikkaan, josta niitä on helppo käyttää sisäisesti ja lähettää dokumentaatiota tilaajalle.

Kuukausikirjeessä tehdään työturvallisuusunistumisia näkyväksi ja työturvallisuus on joka kuukausi aiheena läsnä.

Asfalttikallion esihenkilövastuita selkiytetään vuoden 2023 aikana.

Asemamiespäivät toteutetaan 2023 keväällä aiheena Asfalttimittari, havainnot, työohjeet (SOP) ja turvAKymppi.

Työryhmien perehdytyksen rakennetta muokataan lähemmäksi tekijöiden arkea – **turvAKympin** lanseeraus.

6. Hankkeen arviointi ja mahdolliset jatkotoimenpiteet

Hankkeen arviointia voi peilata sille asetettujen tavoitteiden näkökulmasta, olemmeko onnistuneet viemään käytäntöön seuraavilla asioilla:

Tehdä häiriötöntä työtä ja tuottavuutta hyvillä työtavoilla ja kokemuksesta oppimalla, vähemmän tapaturmien ja vaaratilanteiden selvittämistä laadukkaampien havaintojen avulla ja olemmeko onnistuneet viemään nämä asiat riittävän käytännön läheisesti omille työryhmille, työnjohdolle ja muille esimiehille?

Olemme ottaneet yrityksenä ison askeleen eteenpäin näissä asioissa, mutta paljon on vielä töitä edessä. Tavoite koskee koko yrityksen operatiivista henkilöstöä ja tarkoittaa tinkimätöntä esihenkilötyötä, jossa muistetaan pitää nämä asiat aina mielessä, esillä työntekeksen aikana, vain sitä kautta voimme saada pysyvän muutoksen aikaan, joka näkyy siten, että perusasiat ovat kunnossa.

Jatkotoimista on mainittu jo kohdassa 5.

7. Viestintä ja yleinen hyödynnettävyys suomalaisessa työelämässä

Keskeisimmät viestintätoimet hankkeen aikana olivat:

- Hankkeen esittely toimihenkilöpäivillä huhtikuussa Vierumäellä
- Sähköpostit ja kalenterikutsut
- Kuukausikirjeet koko henkilöstölle

Tulokset sidottu käytännön toimintaan ja fokus on ollut kenttäkäynneillä enemmän tekemisessä, havainnoinnissa ja opastamisessa.

Oppiminen on osaamisen kivijalka suomalaisessa työelämässä, tämän hankkeen viitekehyksen voima on siinä, että yritykset näkevät nyt ja tulevaisuudessa yrityksen oppimiskyvyn kilpailuetuna, tässä mielessä se on universaalimalli, jos uskalletaan ottaa uusia viitekehyksiä liiketoiminnan tueksi ja viedä rohkeasti muutoksia käytäntöön.

Ennakoivan työturvallisuuden sparraaminen lähiesimiesten ja koko johdon toimintatapa-
-transformaation perusajatus ei lähde pelosta ja pelottelusta, vaan uteliaisuuden herättämisestä, oppimisen edistämisestä ja uusien mahdollisuuksien löytämisestä. Haluamme viedä ajatuksen arkeen, reagoivasta ennakoivaan työskentelyyn. Uudistus on matka, jonka aikana opitaan pienin askelin ja vaikutetaan sen kautta henkilöstön ajattelutapaan.

Oppiminen siirtyy osaksi työtä = tehtävät + parantaminen.

Asfalttikallion edustajilta on mahdollista kysyä, miten moderni tapa toteuttaa organisaation transformaatiota toteutetaan menestyksekkäasti. Kyse on 180° ajattelutavan (mindset) uudistamisesta. Tämän projektin myötä Asfalttikallioon on juurtunut pysyvä organisatorinen uudistuminen / muutos, joka tulee läpäisemään koko organisaation tulevan kolmen vuoden aikana – reagoivasta ajattelutavasta ennakoivaan – puheet teoiksi.

Muutos/uudistaminen toteutti seuraavia (filosofisia) linjauksia erinomaisen hyvin:

Ensimmäisenä perusajatuksena on myönteinen lähestyminen toimintatavan uudistamiseen. Tämä perustuu humaaniin ajatteluun, jossa uudistamiseen liittyvät taustasyyt ja liikkeelle panevat voimat ovat edistyksellisiä ja hyvää tarkoittavia.

Toisena perusajatuksena on se, että toimintatavan uudistamisia ei voi toteuttaa mekanistisesti siten, että ihmisten oletetaan tottelevan johdon määräyksiä. Ihmiset tulee johdattaa ajattelemaan uudella tavalla. Perusvelvoite on kuitenkin se, että Asfalttikallion ennakoivia työturvallisuusperiaatteita tulee noudattaa tulevaisuudessa koko organisaatiossa.

Kolmantena perusajatuksena on se, että toimintatavan uudistaminen on eräänlainen systeeminen kokonaisuus, jossa eri osajärjestelmät vaikuttavat toisiinsa. Esimerkiksi uudenlainen toimintamalli edellyttää uudenlaista käsitystä johtamisesta arjessa.

Neljäntenä perusajatuksena on se, että johtamiskulttuurin ja johdon rooli on merkittävä uudistumisia tukevan johtamiskulttuurin luomisessa. Jos johtamisen kohde on ihmisten oppiminen työssään, niin kaikki on mahdollista. Näin luomme myös johtamisesta kilpailuedun ajan myötä, jota ei pysty kopiomaan.

”Asfalttimittari ei ole luonteeltaan toteava, vaan kehittävä.”

8. Hankkeeseen osallistuneet henkilöt

Mika Kortene, mika.kortene@asfalttikallio.fi

Juha Hällfors, juha.hallfors@asfalttikallio.fi

Hannu Heino, hannu.heino@asfalttikallio.fi

Jari Tuulenmäki, jari.tuulenmaki@wiselean.fi, WISE/LEAN Oy

(Pertti Pekki, pertti.pekki@asfalttikallio.fi | asfalttimittari |

+ työryhmät ja asfalttiasemat